

Finansklagenemnda Skade

(Gebyr for uforsikret kjøretøy)

Avgjørelse FinKN-2019-960

16.12.2019

Trafikksforsikringsforeningen (Gebyr)

Gebyr for uforsikret motorvogn

Grunnlag for gebyr – varsel fra TFF – dispensasjon – manglende informasjon.

Trafikksforsikringsforeningen ila klager gebyr for perioden fra og med 17.6.19 til og med 27.6.19. Gebyret ble ilagt i forbindelse med et eierskifte. Klager anførte blant annet at Trafikksforsikringsforeningen ikke hadde varslet han korrekt om gebyrileggelsen. Videre anførte klager at gebyret måtte ettergis fordi han var av den oppfatning at kjøretøyet var avregistrert, og klager mente Statens vegvesen ikke hadde informert han og selger tilstrekkelig om at kjøretøyets skilter måtte leveres inn. Trafikksforsikringsforeningen anførte blant annet at det var klagers ansvar å avregistrere kjøretøyet innen fristen på tre døgn for å unngå gebyr. Nemda kom til at klager var korrekt varslet om gebyrileggelsen. Videre kom nemda til at det lå innenfor klagers egen kontroll å skaffe seg forhåndskunnskap om hvordan avregistrering kunne skje.

Saksfremstilling

Saken gjelder illeggelse av gebyr for uforsikret motorvogn etter bilansvarslova § 17 a.

Trafikksforsikringsforeningen ila klager den 20.6.19 et gebyr for uforsikret motorvogn. Gebyret ble ilagt for perioden fra og med 17.6.19 til og med 27.6.19.

Det fremgår av TFFAuto at vedtaksdatoen for salgsmeldingen vedrørende eierskifte av kjøretøyet var den 17.6.19. Videre følger det av TFFAuto at kjøretøyet ble forsikret den 28.6.19 og avregistrert den 24.7.19.

Klager har vedlagt kopi av en bekreftelse fra tidligere eier datert 12.8.19. Av denne fremgår det at:

Undertegnede har solgt traktor – Zetor 5211 mod. 1987 med kjennemerke J(...) – til B (...).

Jeg bekrefter at jeg ikke fikk noe informasjon om å innlevere kjennemerket/skiltet på traktoren, hverken da jeg i juni 2019 leverte salgsmeldingen på trafikktasjonen på Fagernes eller av mitt forsikringsselskap Tryg. Har oppfattet i ettertid at dette var en misforståelse og leverte kjennemerket 23/7, men har handlet i god tro.

Videre har klager fremlagt kopi av varsel og krav om gebyr fra Trafikksforsikringsforeningen av 20.6.19. Klager har også fremlagt kopi av brev av 15.8.19 fra Trafikksforsikringsforeningen.

Klager har anført at gebyret må ettergis fordi han var av den oppfatning at kjøretøyet var avregistrert. Klager ble ikke informert av Statens vegvesen om at tidligere eier ikke hadde innlevert skiltene. Tidligere eier ble ikke informert av Statens vegvesen eller sitt forsikringsselskap om at kjøretøyets skilter måtte innleveres. Videre har klager anført at gebyret må falle bort da tidligere eiers forsikring var gjeldende i fjorten dager etter eierskifte. Klager har også anført at gebyret må ettergis da kjøretøyet ikke har vært i bruk etter eierskifte. Klager har videre anført at det ikke kan legges gebyr for dagene forut av at fristen på tre døgn var utløpt. Avslutningsvis har klager anført at det ikke ble varslet korrekt av Trafikksforsikringsforeningen.

Trafikkforsikringsforeningen har anført at kjøretøyet var registrert og uforsikret i den aktuelle perioden, og at gebyret derfor må betales. Trafikkforsikringsforeningen har videre anført at det ikke foreligger grunnlag for å dispensere fra det ilagte gebyret. Det var klagers ansvar å få kjøretøyet avregistrert. Trafikkforsikringsforeningen har også anført at tidligere eiers forsikring ikke fritar klager fra forsikringsplikt. Trafikkforsikringsforeningen har videre anført at det ikke er av betydning for forsikringsplikten om kjøretøyet er i bruk eller ikke. Avslutningsvis har Trafikkforsikringsforeningen anført at gebyrordningen er gjort kjent i henhold til gjeldende regelverk.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Klager har i forbindelse med krav om behandling i nemnd fastholdt alle sine tidligere anførsler, men har særlig påberopt seg manglende elektronisk varsling fra Trafikkforsikringen og manglende informasjon.

Sekretariatet har vurdert alle klagers anførsler i brev 23.9. og 2.10.19. Nemnda viser til dette og slutter seg til de vurderinger som der er gjort, både når det gjelder hva som er riktig forståelse av de aktuelle bestemmelser og når det gjelder vurderingen av de faktiske forhold slik de er opplyst i saken.

Når det gjelder Trafikkforsikringsforeningens varslingsplikt og spørsmålet om manglende informasjon, ønsker nemnda å uttale følgende:

Gebyrforskriften § 6 første ledd om Trafikkforeningens varslingsplikt lyder slik:

Trafikkforsikringsforeningen skal varsle siste forsikringstaker av uforsikret motorvogn elektronisk (sms eller e-post) så snart det fremgår av TFFAuto at den er uforsikret, såfremt informasjon om mobiltelefonnummer eller e-post adresse er tilgjengelig for Trafikkforsikringsforeningen. I andre tilfeller skal varselet skje samtidig med utskriving av gebyr.

Finansdepartementet sendte 30.11.16 ut et høringsnotat (saksnr. 13/5262) med forslag til endringer i bilansvarslova, forskrift om trafikktrygd og forslag til ny forskrift om tvangsmulkt for uforsikrede kjøretøy. I høringsbrevet skrev departementet følgende om varslingsplikten som den gang var foreslått inntatt i § 4:

I forskriftsforslaget § 4 er inntatt en rutinebeskrivelse av et normalt varslingsløp, hvor det fremgår at TFF, som gjennom Autosys har informasjon om eierforholdet til kjøretøyet, skal varsle. Varselet vil normalt skje elektronisk der det er mulig. I andre tilfeller vil det bli varslet samtidig med at kravet om tvangsmulkt sendes ut, og som i utkastet er angitt til innen fire dager etter forsikringens utløp.

§ 4 første ledd første og andre setning i forslaget lød slik:

Trafikkforsikringsforeningen skal varsle eiere av uforsikrede motorvogner elektronisk (sms eller e-post) så snart det fremgår av TFFAuto at den er uforsikret, såfremt informasjon om mobiltelefonnummer eller e-postadresse er tilgjengelig. I andre tilfeller skal varselet skje samtidig med utskriving av tvangsmulkt, og inntil fire dager etter at kjøretøyet ble uforsikret. (Understreket av nemnda)

Som sitatene av de aktuelle bestemmelsene viser, foreslo departementet opprinnelig at varslingen skulle gå til eiere av uforsikrede kjøretøyer. Da gebyrforskriften ble vedtatt, ble dette endret til at det var siste forsikringstaker som skulle varsles. Nemnda har ikke funnet noen nærmere begrunnelse for endringen.

Det er den vedtatte regelen i § 6 første ledd som må legges til grunn og fortolkes.

Betingelsen for at varsling skal skje elektronisk er at det fremgår av TFFAuto at kjøretøyet er uforsikret. TFFAuto er forsikringsselskapenes felles system for forsikringsinformasjon om motorvogner. I dette systemet legges det inn informasjon om forsikringstakerens telefonnummer og e-postadresse, og TFFAuto legger deretter disse opplysningene inn i det sentrale

motorvognregisteret (Autosys) som forvaltes av Statens vegvesen. Forutsetningen for elektronisk varsling av siste forsikringstaker, er derfor at forsikring tegnes av ny eier. Elektronisk varsling av ny eier som ikke har tegnet forsikring, synes derfor ikke å fremstå som et mulig alternativ. Varsling av "siste forsikringstaker" forstått som forrige eier, vil ikke ha noen hensikt.

Når opplysningene om telefonnummer og e-postadresse ikke er tilgjengelig, vil eneste måte å varsle på være gjennom brev slik Trafikksforsikringsforeningen gjorde i dette tilfellet. Varslet ble sendt 20.6.19, tre dager etter vedtaksdato, noe som er innenfor fristen slik den er angitt i gebyrforskriften § 7 første ledd.

Klager har også fremhevet at verken forrige eier eller han selv ble gjort kjent med at skiltene burde innleveres dersom bilen skulle eksporteres. Kritikken synes først og fremst å rette seg mot Statens vegvesen som ikke ga slik informasjon ved innleveringen av salgsmeldingen på den lokale trafikkstasjonen, jf. det som er sitert fra selgerens erklæring i saksfremstillingen.

Finansklagenemnda har ikke noe mandat til å behandle klager over saksbehandling foretatt av Statens vegvesen. Anførselen forstås derfor som et krav om dispensasjon på grunn av uforskyldt rettsvillfarelse.

Trafikksforsikringsforeningen kan dispensere fra ilagt gebyr i medhold av bilansvarslova § 17 a dersom:

brot på plikten til å tinge trafikkskyldighet må reknast som unnskuldeleg som følge av tilhøve utanfor den ansvarleges kontroll.

Det fremgår av forarbeidene til lovbestemmelsen (Prop. 1 LS (2017-2018) Skatter, avgifter og toll 2018 pkt. 15.10 at den forsikringspliktige er ansvarlig for alle forhold innenfor egen "kontrollsfære", uavhengig av om vedkommende er noe å bebreide. Alt som den forsikringspliktige selv har kunnet påvirke anses som kontrollerbart. Departementet uttaler videre at dispensasjonsadgangen skal praktiseres strengt, og at bevisbyrden for at det foreligger forhold utenfor den forsikringspliktiges forhold, påhviler den som påberoper seg en slik omstendighet.

Når det gjelder de ulike organers informasjonsplikt, vil nemnda påpeke at både endringen av bilansvarslova og gebyrforskriften i sin tid ble kunngjort på lovbestemt måte i Norsk Lovtidend, og utgangspunktet er da at det offentlige har oppfylt sin informasjonsplikt. Det er opp til den enkelte borger å sette seg inn i de regler som gjelder for det område vedkommende skal bevege seg inn i. Statens vegvesen, forsikringsselskapene og Trafikksforsikringsforeningen har informative hjemmesider der man kan få ønsket informasjon. I tillegg ytes det hjelp ved fremmøte, pr. telefon eller på e-post. Forutsetningen for at de enkelte institusjonene skal stille spørsmål eller gi veiledning av eget tiltak må være at henvendelsen gir foranledning til det.

Nemnda legger til grunn at salgsmeldingen ble fysisk innlevert på en lokal trafikkstasjon tilhørende Statens vegvesen. Det er ikke opplyst noe om hva selgeren eventuelt spurte om under besøket. I et brev 24.10.19 til Finansklagenemnda skriver klager følgende:

Her er det hovedsakelig selger (sist reg. eier) som har misforstått (pga manglende info) det faktum at skilt måtte innleveres for at ny eier (undertegnede) skulle slippe å betale gebyr. Det var et faktum at kjøretøyet ikke skulle brukes her i Norge, og derved var det ikke nødvendig med skilt og forsikring på kjøretøyet. Salg for eksport var på det tidspunkt nærmest ferdigbehandlet.

Selger synes her å legge mye av ansvaret på selger, men det var klager som antagelig hadde størst interesse av å slippe å betale forsikring. Han hadde et selvstendig ansvar til på forhånd, før undertegning og innlevering av salgsmeldingen, å undersøke rundt avregistrering/forsikring. Dette ikke desto mindre fordi han beveget seg inn på et uvanlig rettsområde; salg av kjøretøy til utlandet. Undersøkelsesplikten skjerpes i slike tilfeller.

Etter nemndas syn lå det innenfor klagers egen kontroll å skaffe seg forhåndskunnskap om hvordan avregistrering kunne skje, og når han ikke gjorde det, men synes å ha lent seg på selger, må han selv bære konsekvensene av det.

Det er etter dette ikke grunnlag for å gi dispensasjon for det ilagte gebyret som klager da plikter å betale.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Trafikkforsikringsforeningen gis medhold.

Ved behandlingen deltok Rune Jensen (leder), Hanne Sofie Nøklegaard (selskapsrepresentant) og Paal Bjønness (forbrukerrepresentant).